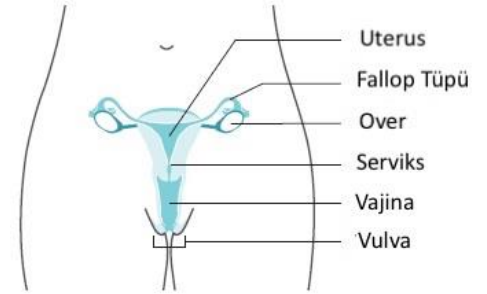

DÜNYA JİNEKOLOJİK ONKOLOJİ GÜNÜ 20 EYLÜL (2020)

Jinekolojik kanserler, kadınların üreme organlarında gelişen kanserlerdir. Serviks (rahim ağzı), uterus (rahim), overler (yumurtalıklar), vajina ve vulvada (kadın üreme organının dışarıdan görünen kısmı) oluşurlar.

Her bir kanser türü farklı şekillerde belirti gösterir, fark edilmeleri zor olabilir. Bu nedenle hekiminizin yapacağı düzenli takiplerle kanserin erken tanınması, etkili şekilde tedavi edilebilmeleri için önemlidir.¹

Şekil 1. Kadın Üreme Organları¹

Anormal vajinal kanama veya akıntının olması, çabuk doyma veya zor yemek yeme, karnın alt kısmında bulunan pelvik bölgede ağrı veya baskı hissi, sık sık veya aniden idrara çıkma isteği ve/veya kabızlık, şişkinlik, karın veya sırt ağrısı, vulvada kaşıntı, yanma, acı veya hassasiyet, vulva rengi veya cildinde döküntü, yara veya siğil gibi değişiklikler görülmesi farklı kanser türlerinin belirtileri olabilir. Bu belirtilerin görülme durumu kişiden kişiye de değişebilmektedir. Bu nedenle kişinin vücudunu tanıması, kendisi için normal bilmesi ve anormal bir durumda hekime danışması önemlidir. Anormal vajinal kanamalarda veya akıntılarda (her zamankinden daha az veya fazla miktarda/her zamankinden daha sık veya daha az) hekime danışılmalıdır; özellikle menapoz sonrasındaki herhangi bir vajinal kanama durumunda hekime muayene olunmalıdır.²

Jinekolojik kanserler, başladığı üreme organına göre isimlendirilirler ve kanser türüne göre riski artıran faktörler mevcuttur. Bunlardan bazıları ileri yaş, ailede kanser geçmişi olan birinin olması, sigara içmek, çocuk doğurmamış olmak (gebelik sürecindeki hormonal değişikliklerin koruyucu etkileri olduğu bilinmektedir), fazla kilolu olmak, diyabet veya yüksek kan şekeri, hipertansiyon, HPV enfeksiyonudur.³

Tüm dünyada kadınlarda en sık görülen kanser türleri arasında meme kanseri, kolorektal kanser, akciğer kanserinin ardından dördüncü sırada da bir jinekolojik kanser olan serviks (rahim ağzı) kanseri yer almıştır.⁴

Ülkemizde tüm yaş gruplarında kadınlarda en sık görülen kanser türleri arasında sırasıyla meme kanseri, tiroid kanseri, kolorektal kanserinin ardından dördüncü sırada bir jinekolojik kanser olan

¹ Centers for Disease Control and Prevention (CDC), What Is Gynecologic Cancer? [İnternet] https://www.cdc.gov/cancer/gynecologic/basic_info/what-is-gynecologic-cancer.htm Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

² Centers for Disease Control and Prevention (CDC), What Are the Symptoms? [İnternet] https://www.cdc.gov/cancer/gynecologic/basic_info/symptoms.htm Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

³ Foundation for Women's Cancer (FWC), Risk Factors, [İnternet] <https://www.foundationforwomenscancer.org/gynecologic-cancers/risk-prevention/risk-factors/> Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

⁴ World Cancer Research Fund International, Worldwide Cancer Data, 2018, [İnternet] <https://www.wcrf.org/dietandcancer/cancer-trends/worldwide-cancer-data> Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-(2019/2020-89)

uterus (rahim) kanseri; yedinci sırada over kanseri, dokuzuncu sırada serviks (rahim ağzı) kanseri yer almıştır.⁵ En sık görülen ilk 10 kanser türü içerisinde üç jinekolojik kanserin görülmesi, erken tanı ve tedavinin önemini göstermektedir.

Ülkemizde serviks (rahim ağzı) kanseri, meme kanseri ve kolorektal kanserler için ücretsiz tarama programları mevcuttur. Aile hekimlerine danışılarak bu hizmet hakkında bilgi alınabilmektedir.

Avrupa Jinekolojik Onkoloji Derneği (ESGO) ve Avrupa Jinekolojik Kanser Savunuculuk Grupları Ağı (ENGAGE) jinekolojik kanserlere dikkat çekmek amacıyla, bütün ilgili kurum ve kişileri 20 Eylül 2019 günü ilk kez kutlanan **Dünya Jinekolojik Onkoloji Günü** (World GO Day) etkinliklerine davet etmiştir.⁶

Bilgi ve farkındalığın artırılması amacıyla bu yıl (2020) ikincisi düzenlenecek olan **Dünya Jinekolojik Onkoloji Günü** kapsamında yapılacak etkinlikler, Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) nedeniyle sosyal/fiziksel mesafe ve kamu güvenliğini sağlamak için çevrimiçi etkinlikler ve sosyal medya ağları üzerinden organize edilmiş; özellikle jinekolojik kanser belirtileri ve HPV'den korunmayla ilgili farkındalık yaratma üzerinde durulacağı açıklanmıştır. Jinekolojik kanserler için belirlenen kurdele rengi mor olduğundan mor kıyafetler giyerek, mor oje sürerek çekilen resimlerin sosyal medya ağlarında **#GoForPurple** hashtagi ile paylaşılması çağrısında bulunulmuştur.⁷

Şekil 2. Farkındalık Günü Görselleri⁸

⁵ Türkiye Kanser İstatistikleri 2016. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Ankara; 2019. s. 26. [İnternet] https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/kanser-db/istatistik/Trkiye_Kanser_statistikleri_2016.pdf Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

⁶ About GOfor. [İnternet] <https://www.worldgoday.org/about-go-for/> Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

⁷ World Gynecologic Oncology Awareness Day (World GO Day). On September 20, 2020, we will turn the world purple. Press Release 2020. [İnternet] https://www.worldgoday.org/wp-content/uploads/2020/09/World-GO-Day-Press-Release_Final-1.docx Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

⁸ GOfor Brand and Identity Guide, [İnternet] https://www.worldgoday.org/wp-content/uploads/go-day-media/GoFor_Brand_and_Identity_Guide_v3.pdf.zip Erişim Tarihi: 17 Eylül 2020.

Bu doküman, Dr. Gözde Aciduman ve Dr. Eray Öntaş tarafından, Prof. Dr. Dilek Aslan danışmanlığında 17.09.2020 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlar kullanılması önerilmektedir:

Aciduman G, Öntaş E, Aslan D. Dünya Jinekolojik Onkoloji Günü-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi- (2019/2020-89) [İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 17.09.2020.